

Република Србија
УПРАВНИ СУД
9 У. 13248/10 (2009)
22.02.2011. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Душанке Марјановић председника већа, Руже Урошевић и Зорице Китановић, чланова већа, са судским саветником Ксенијом Ивановић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужбама тужилаца: Компаније Д.о. а.д.о. Б., Улица ..., А.д.о. У.н.о. из Б., Булевар ... , кога заступа Н. С. адвокат из Б., Улица ... и А.д.о. В.с.о. из Б., Улица ..., кога заступају адвокати С.З. из Б., Улица ... и М.К. из Б., Улица ..., изјављеним против решења Комисије за заштиту конкуренције број .. од ... године, у правној ствари заштите конкуренције, у нејавној седници већа одржаној дана 22.02.2011. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужбе **СЕ ОДБИЈАЈУ**.

Образложење

Оспореним решењем, у ставу 1. диспозитива, утврђено је да је Одлука број ... од .... године, донета на 14. седници Управног одбора У.о.с., ..., Б., са Тарифом премија Х-АО за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима - У.о.с. број ... од ... године, акт којим се битно спречава и ограничава конкуренција на тржишту пружања услуга осигурања власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције. У ставу 2. диспозитива је констатовано да је забрањена и ништава по

самом закону Одлука Управног одбора У.о.с. број ... од ... године, са Тарифом премија Х-АО за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима број ... од ... године, док је у ставу 3. утврђено да су чланице У.о.с.: А.д.о Д.о., ..., Б., А.д.о.и.р. Д.Н.С., ..., Н.С., а.д.о. Д.г.о., ..., Н.Б., А.д.о. С.о., ..., Б., А.д.о. М.о., ..., Б., А.д.о. Т., ..., К., А.д.о. Т. к., Улица ..., Б., А.д.о. А.н.с. о., ..., Б., А.д.о. В.с.о., Булевар ..., Н.Б., А.д.о. А.с.о, .., Н.Б. и А.д.о. У.н.о., ..., Н.Б., применом Одлуке Управног одбора У.о.с. број ...од ... године, са Тарифом премија Х-АО за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима број ... од ... године, из става 1. диспозитива, битно спречиле и ограничиле конкуренцију на тржишту пружања услуга осигурања власника односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима. У ставу 4. је наведено да се решење објављује у Службеном гласнику Републике Србије.

Против наведеног решења Врховном суду Србије тужбе су поднели Компанија Д.о. а.д.о. Б., чија је тужба била заведена под бројем У.8195/09, а сада се води под бројем 9 У 13248/10(2009), А.д.о. У.н.о., чија је тужба била под бројем У.8227/09, а сада се води под бројем 15 У 13280/10 (2009) и А.д.о В.с.о, чија је тужба била заведена под бројем У.8235/09, а сада се води под бројем 23У-13288/10 (2009). Како се наведеним тужбама оспорава законитост истог решења Комисије за заштиту конкуренције, Управни суд, који 01.01.2010. године, сагласно одредбама члана 29. став 1. и члана 90. став 1. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", број 116/08 и 104/09), преузео нерешене предмете управних спорова покренутих пред Врховним судом Србије до 31.12.2009. године, је спојио поступке по тужбама ради економичности поступка и доношења јединствене одлуке, тако да се поступак води под јединственим бројем 9 У-13248/10 (2009).

Компанија Д.о. а.д.о. из Б. у тужби наводи да одлука У. и њено прихватање не представљају акте којима се битно спречава и ограничава конкуренција на тржишту осигурања од аутоодговорности. Надзор над делатношћу осигурања спроводи Народна банка Србије, која није изрекла ниједну меру, нити је покренула поступак у вези те одлуке. Сматра неоснованим навод Комисије да се због исте висине премије код свих осигураваача битно спречава и ограничава конкуренција, будући да Закон о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", број 51/09), предвиђа да друштва за осигурање, до приступања Србије Европској унији, примењују заједничке услове, премијски систем са јединственим основама премије осигурања и минималну тарифу која садржи бонус-малус систем из члана 43. истог закона. Даље наводи да је Компанија потпуно самостално донела одлуку и

зарачунала свој износ режијских трошкова и додатка за превентиву у максималном износу. Будући да је у ... и ... години пословала на граници рентабилности, износ режијског додатка није могао бити нижи, а Уредба о премијским стопама у осигурању од аутоодговорности није дала могућност да овај додаток буде виши. На основу наведеног, тужилац предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Акционарско друштво за осигурање У.н.о., из Б., оспорава законитост решења туженог органа јер у њему није примењен закон, пропис и други акт, јер приликом његовог доношења није поступљено по правилима поступка, чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, а из утврђених чињеница су изведени неправилни закључци у погледу утврђеног чињеничног стања. Наводи да су повређена правила управног поступка, јер је одлука донета без учешћа Народне банке Србије у поступку и без усмене и јавне расправе. Осим тога, чињенице које се односе на допис Народне банке Србије, релевантно тржиште и специфичност тржишта нису правилно и потпуно утврђене. Истиче да је тужени орган погрешно применио Уредбу о премијским стопама у осигурању од аутоодговорности, због чега је извео погрешан закључак да утврђена техничка премија оставља довољно простора за конкуренцију обавезног аутоосигурања, с обзиром да свако друштво одређује износ премије осигурања која се плаћа за добијање полисе. Осим тога, Комисија није утврдила ни саму структуру премије сваке поједине чланице удружења осигуравача Србије, на основу чега би се створила валидна индиција постојања забрањеног споразума. Тужилац истиче да су нетачни наводи Комисије да су као “иницијални докази” за покретање поступка узета акта Удружења, будући да су иста прибављена након ваљаног усменог и писменог обавештења Комисије од стране тужиоца који је, на основу члана 71. став 5. Закона, поставио захтев за заштиту од кажњавања, о коме је Комисија такође пропустила да се изјасни. Стога предлаже да суд тужбу уважи, оспорено решење поништи и предмет врати туженом органу на поновни поступак.

Акционарско друштво за осигурање В.с.о. из Б., оспорава законитост решења туженог органа, због неправилне примене закона, непоступања по правилима поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, и извођења неправилног закључка из утврђеног чињеничног стања. Наводи да релевантно тржиште није утврђено у складу са законом, јер нису примењени економетријски тестови предвиђени Уредбом о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта. Сматра да у конкретном случају нема места примени одредби члана 7. став 2. тачка 1. Закона о заштити конкуренције, јер се Удружење, као ни његове чланице, не баве трговином, а нису испуњена ни два кумулативно прописана услова:

не постоји споразум и не постоји циљ и последица спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције. Осим тога, није доказана битност спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције, сагласно одредби члана 2. Закона о заштити конкуренције. Стога предлаже да суд тужбу уважи, оспорено решење поништи и обустави поступак против тужиоца.

Тужени орган у одговорима на тужбе оспорава све наводе тужилаца. Сматра да је решење правилно и на закону засновано, па предлаже да суд тужбе тужилаца одбије, као неосноване.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужби, оценом навода изнетих у тужбама, одговорима на тужбе и списка ове управне ствари, Управни суд је нашао да тужбе нису основане.

Правилно, је по оцени Управног суда, одлучио тужени орган када је, у поступку у коме није било повреде правила поступка, утврдио да је Одлука Управног одбора, У.о.с. број ... од ... године, са Тарифом премија Х-АО за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима, У.о.с. број ... од ... године, акт којим се битно спречава и ограничава конкуренција на тржишту пружања услуга осигурања власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима, у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције, и да је, као таква, забрањена и ништава по самом закону, те да су чланице У.о.с., применом наведене Одлуке са Тарифом, битно спречиле и ограничиле конкуренцију на тржишту пружања услуга осигурања власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", број 79/2005), прописано је да се повредом конкуренције, у смислу овог закона, сматрају акти и радње привредних субјеката и других правних и физичких лица и осталих учесника на тржишту и то споразуми којима се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција, док је у ставу 2. истог члана прописано да се битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције из става 1. тачка 1. и 3. овог члана процењује, у зависности од конкретног случаја, према: степену и динамици промена у структури релевантног тржишта; ограничењима и могућностима равноправног приступа тржишту нових конкурената; разлозима за напуштање тржишта од стране постојећих конкурената; променама којима се ограничава могућност снабдевања тржишта, степену погодности насталих за потрошаче и другим околностима од утицаја на повреду конкуренције.

Одредба члана 7. став 1. истог закона, прописује да акти, који за циљ или последицу имају или могу имати битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту, у смислу овог закона, јесу споразуми, уговори, поједине одредбе уговора, изричитих или прећутних договори, усаглашене праксе, одлуке удружења учесника на тржишту, а одредба става 2. тачка 1. истог члана, да су забрањени и ништави споразуми из става 1. овог члана, а нарочито споразуми којима се непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине.

Како је у спроведеном поступку на несумњив начин утврђено да је Управни одбор У.о.с., донео Одлуку са Тарифом премија Х-АО за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима, коју је доставио свим чланицама Удружења и да су чланице Удружења, међу којима су и тужиоци, донеле сопствене одлуке према којима су утврђени идентични минимални износи бруто премија из Тарифе премија Х-АО са применом од ... године, правилно је закључио тужени орган, да се одлуком У., којом се утврђују минималне премије осигурања од аутоодговорности свих осигуравајућих друштава, директно и битно спречава и ограничава конкуренција на релевантном тржишту, те да свака одлука У. учесника на тржишту о минималној продајној цени има за циљ елиминисање ценовне конкуренције, што спречава конкуренте да цену услуге формирају на основу трошкова и тржишних услова, те примењујући исту цену, одређену одлуком У., доводе до гушења иницијативе за такмичењем и на тај начин наносе штету потрошачима-корисницима услуга.

Применом одлуке У. и Тарифе премија Х-АО, чланице Удружења су утврдиле исте цене премија осигурања, са истим датумом почетка примене, чиме су битно спречиле и ограничиле конкуренцију на релевантном тржишту. Овом активношћу, чланице У. су директно елиминисале конкуренцију на релевантном тржишту, с обзиром на то да потрошач, који је обавезан да закључи уговор о осигурању од аутоодговорности, нема избора у погледу цене, а чињеница да ниједан од преко 1,9 милиона осигураника по овом основу, нема могућност избора осигурања у погледу цене, потврђује да се ради о битном ограничавању конкуренције.

Не могу се прихватити као основани тужбени наводи да нема повреде конкуренције, јер нису испуњени кумулативно прописани услови из члана 7. став 1. и 2. Закона о заштити конкуренције. Ово стога што из цитираних одредаба јасно произилази да су забрањени, како акти који имају или могу имати за последицу (чак и када немају за циљ),

тако и акти који имају за циљ (невезано од чињенице да ли је до последица и дошло) спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције. Постојање једног од услова нужно резултира закључком да се ради о забрањеном споразуму, као и у случају када су испуњена оба услова. И по оцени суда, споразуми између конкурената, у овом случају одлуке Удружења, којима се утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине, су споразуми који су према члану 7. став 1. и 2. Закона о заштити конкуренције нарочито забрањени, јер увек битно ограничавају конкуренцију.

Релевантно тржиште је правилно утврђено применом одредбе члана 6. Закона о заштити конкуренције и Уредбе о критеријумима за одређивање релевантног тржишта (“Службени гласник РС” бр. 94/05), тако што релевантно тржиште производа чини пружање услуга обавезног осигурања од аутоодговорности, јер са становишта корисника те услуге не постоји супститут у другој врсти осигурања, а релевантно географско тржиште представља територија Републике Србије на којој сви учесници учествују у понуди и потражњи и на којој постоје исти услови конкуренције.

Суд је ценио наводе тужилаца који се односе на чињеницу да Народна банка Србије, као регулаторни орган за област осигурања који врши надзор над радом осигуравајућих друштава и удружења, није имала никаквих примедби на преглед најнижих износа премије осигурања од аутоодговорности, али је нашао да није од утицаја на решење ове управне ствари, будући да је улога Народне банке Србије у сектору осигурања да врши контролу одржавања ликвидности и правила о управљању ризиком друштава за осигурање, а не и контролу примене правила конкуренције. Народна банка Србије даје претходну сагласност на тарифу премија са јединственим премијским стопама техничке премије, којом се обезбеђује најнижи износ средстава за исплату штете, односно сигурност наплате штете – ликвидност друштава за осигурање. Та сагласност не може да анулира чињеницу да је удружење прекорачило границе своје надлежности када је утврдило исти износ укупне премије осигурања за сва друштава за осигурање, нити чињеницу да су сва друштва применила исти износ премије осигурања од истог датума, о чему је удружење обавестило и Министарство унутрашњих послова, у циљу обезбеђивања јединствене примене.

Управни суд је ценио и наводе тужилаца који се односе на примену одредбе члана 108. Закона о обавезном осигурању (“Службени гласник РС” бр.51/09), и одредбе члана 2. Уредбе о примијским стопама у осигурању од аутоодговорности (“Службени лист СРЈ” б.20/97 и “Службени гласник РС” бр.36/2005), али је нашао да код оваквог чињеничног и правног стања ове управне ствари, нису од утицаја на законитост оспореног решења. Ово

стога, што наведени Закон о обавезном осигурању није био донет у време доношења Одлуке У. о најнижим премијама осигурања, нити у време када су тужиоци донели и примењивали своје одлуке, а Уредба о премијским стопама у осигурању од аутоодговорности не лимитира најнижи износ режијског додатка који се користи за покриће трошкова за спровођење осигурања од аутоодговорности, већ прописује највиши износ, односно да се режијски додаток утврђује до 30% од техничке премије, што даје довољно могућности осигуравајућим друштвима да слободно и самостално формирају премије осигурања.

Одредбом члана 77. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), чијим је ступањем на снагу престао да важи Закон о управним споровима ("Службени лист СРЈ", број 46/96), прописано је да ће се поступци по тужбама поднетим до дана ступања на снагу овог Закона окончати пред Управним судом, по правилима поступка која су важила до дана ступања на снагу овог Закона.

Стога је Управни суд, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужилаца, одлучио као у диспозитиву пресуде на основу одредбе члана 41. став 2. Закона о управним споровима ("Службени лист СРЈ" бр.46/96).

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 22.02.2011. године, 9 У 13248/10 (2009)

Записничар
Ксенија Ивановић, с.р.

Председник већа-судија
Душанка Марјановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић